

FINLANDS OCH DEN SKANDINAVISKA HALFÖNS
HEMIPTERA HETEROPTERA

AF

O. M. REUTER.

(Forts. fr. årg. 2, pag. 93.)

Sällsynt på sumpiga ängar och stränder. Sverige: Skåne, THOMSON, Östergötland. Finland: Åbo-trakten, Satakunta, Nyland, finska och ryska Karelen, södra Österbotten, tagen ända upp i Lappmarken af F. SAHLBERG.

3. **P. geniculatus** HAHN: aflång, svart, kort grå-pubescent; pronotum baktill blott litet utvidgad; scutell mot spetsen med en gul V-formig teckning; hemielytra blekt grågula, svartpunkterade, corii yttre spetshörn svart; membran hvitaktig, brunspräcklig med bruna, hvitkantade nerver; rostrum, lårringar, yttersta lårspetsarne, hela framtibierna, hos ♂ äfven de mellersta eller alla tibierna utom i basen och spetsen samt första tarsleden lergula; de bakre eller (♂) bakersta tibierna bruna eller svartbruna, i spetsen gula. 5—6 mm. l.

Rhyparochromus nubilus SAHLB., Mon. 65, 1. *Lygaeus* (*Peritrechus*) *puncticeps* THOMS., l. c. 193, 31.

Tämligen sällsynt på torra backar. Sverige: Skåne, sällsynt, enligt THOMSON, Lappland?, ZETTERSTEDT; Finland: Åland, J. SAHLBERG, Åbo, FÖRF., Satakunta och Nyland, SAHLBERG.

4. **P. nubilus** FALL., THOMS.: liknar föregående till färg och teckning, men afviker genom finare antenner, mindre och icke så starkt utstående ögon, fint punkteradt hufvud samt mindre aflångt, baktill mer utvidgadt pronotum. 5—6 mm. l.

FALL., H. Sv. 54, 10 (*Lygaeus*). STÅL, l. c. 218, 2. THOMS., l. c. 193, 30.

På torra backar. Sverige: Skåne, ej sällsynt, enligt THOMSON, Öland, Gotland, BOHEMAN; Finland: blott ett exemplar vid Helsingfors, J. SAHLBERG.

Gruppen *Beosaria* STÅL.

Släktöfversigt:

- 1 (2). Hufvud kort, nästan transverselt, icke bredare än pronotum framtill. Antenner något håriga, belägna litet framför ögonen, första leden icke eller föga öfverskjutande hufvudets spets. Pronotum transverselt med en smal, oftast lineär sidorand. Framlår starkt förtjockade. Baktarsernas första led icke tydligt dubbelt längre än de två sista tillsammans. — *TRAPEZONOTUS*.
- 2 (1). Hufvud icke transverselt, oftast längre än bredt, smalare än eller åtminstone ej bredare än pronotum framtill. Rostriförsta led mycket längre än första antennleden. Antennerna glatta eller nästan glatta, belägna tämligen långt framför ögonen, första leden med åtminstone en fjerdedel öfverskjutande hufvudets spets. Pronotum längre än hos föregående och med bredare skifförmig rand, sidorna i spetsen plötsligt starkt rundade. Framhöfter tydligt knöliga. Framlår mindre starka, nära spetsen väpnade med en tydlig tagg. Baktarsernas första led lång. — *PACHYMERUS*.

TRAPEZONOTUS FIEB.

Artöfversigt:

- 1 (2). Framlår oväpnade. — *Tr. anorus*.
- 2 (1). Framlår undertill med en stark och flere små tänder.
- 3 (4). Pronoti sidor tämligen bredt grågulkantade, cilierade med utstående borst. Scutell med två gula streck. — *Tr. nebulosus*.
- 4 (3). Pronoti sidor fint gulkantade, icke cilierade.
- 5 (6). Scutell med två baktill afkortade gula streck. — *Tr. distinguendus*.
- 6 (5). Scutell ofläckad. — *Tr. agrestis*.

1. *Tr. anorus* FLOR: svart med lika färgade ben; pronotum baktill och elytra brungrå, svartpunkterade, dessa med svarta fläckar och oftast afkortad membran; höftpannor gula.

THOMS., l. c. 198, 43.

Sällsynt under stenar och mossa på torra backar. Sverige: Skåne, Småland, Stockholm, THOMSON; Norge: Christiania, SIEBKE; Finland: Nyland, Tavastland, Savolax, finska och ryska Karelen.

2. *Tr. nebulosus* FALL.: svart, undertill något grönglänsande, hufvud och pronotum håriga; pronoti rand och bakflik

gulaktiga, denna tätt svartpunkterad; hemielytra mörkt gulgrå, tätt svart-punkterade samt vit- och svartfläckiga, en rhombisk fläck i corii inhorn svart; membranen brun, hvitnervig och -fläckig, sällan nästan helt vit; antennernas andra och tredje leder någon gång rostfärgade; framtibier och knän rostfärgade; höftpannor hvita. $4\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$ mm. l.

FALL.: H. Sv. 54, 11 (*Lygaeus*). SAHLB., Mon. 56, 3 (*Pa-chymerus*). STÅL, l. c. 220, 1. THOMS., l. c. 197, 42.

Sällsynt på torra skogsbackar. Sverige: Skåne, Gotland, Öland, Småland, Bohuslän, Stockholm, Ångermanland, ända upp i norra Lappmarken; Norge: Töien, Kognshavn, Fredrikshald, Stavaern, Tönsberg; Finland: Åbo, Satakunta, Nyland, finska och ryska Karelen, södra Österbotten.

3. **Tr. distinguendus** FLOR: svart, hufvud något grön-glänsande; antennernas andra led i midten rostfärgad; pronotum baktill gulfläckig eller smutsigt gulaktig med mångfaldt hopflytande svarta punkter och fläckar, sidoranden smalt smutsgul; scutell med två gula streck; täck- och flyg-vingar utbildade, de förra antingen svartbruna med corii utkant och några småfläckar gula eller ock gula med svarta särdeles mot spetsen sammanflytande fläckar; membran rökgrå med hvita nerver och smalt vit bas; höftpannor och frambröstets framkant i midten brungula; ben gulbruna med höfter och lår svarta, dessas spets gulbrun. 4 — $4\frac{2}{3}$ mm. l.

THOMS., l. c. 193, 28 (*Peritrechus*). *Cimex arenarius* LINN., F. Sv. 254, 955 (forte).¹

Sällsynt på sandiga hafsstränder under torkad tång och svår att upptäcka i följd af sin färglikhet med omgifningen. Sverige: Skåne, THOMSON, Öland, LINNÉ (?) och BOHEMAN; Finland:

¹ LINNÉ'S i F. Sv. l. c. beskrifna *Cimex arenarius* tolkas af alla nutida hemipterologer såsom en *Emblethis*-art och såsom identisk med *E. griseus* WOLFF, hvilket dock alls icke finnes i Sverige. Icke heller låter LINNÉ'S beskrifning med fog tolka sig på någon *Emblethis*, hvaremot så väl beskrifningen som uppgiften om förekomsten på sandiga ställen (arten omtalas redan i Iter oeland. p. 121 i sammanhang med en *Salda*, hvadan man får antaga att med sanden afses sandiga stränder) bäst synes kunna tydas på ofvanstående art. Tillräcklig grund för återupptagandet af LINNÉ'S namn för denna finnes emellertid icke; säkert är dock att *E. griseus* WOLFF icke är LINNÉ'S art, utan måste benämnas med det af WOLFF gifna namnet.

Åland, SIEVERS och FÖRF., Helsingfors, J. SAHLBERG, Viborgs län, MÄKLIN, på en holme i Hvita hafvet, J. SAHLBERG.

3. **Tr. agrestis** FALL.: svart med pronoti sidorand och svartpunkterade bakflik, hemielytra och höftpannor gulgrå; hemielytra svart-punkterade och fläckade, särdeles mot corii inre spetshörn, hvarest fläckarna sammanflyta till en större rhomboidal fläck; membran brun med hvitaktiga nerver, stundom något förkortad; hanens första antennled och två första rostrallerder gula; ben svarta med framtibier lergula eller lerbruna (♀) eller framlåren, basen af bakre låren samt framtibierna helt och hållet lergula (♂). 4—5 mm. l.

FALL., H. Sv. 55, 12 (*Lygaeus*). SAHLB., Mon. 56, 4 (*Pachymerus*). STÅL, l. c. 220, 2. THOMS. l. c. 198, 44.

Allmän på torra backar mellan gräsrotter ända upp i Lappmarkerna.

PACHYMERUS LEP. et SERV.

Artöfversigt:

- 1 (2). Svart med en stor rostgul fläck på membranen; clavi punktströdd, icke strimmig. — **P. Rolandri**.
- 2 (1). Svarta och gulbrokiga. Pronotum med bakfliken och oftast äfven sidoränderna mer eller mindre bredt gula, den svarta framdelen bak till afstött eller bredt afrundad.
- 3 (6). Scutell med två gula linier. Pronoti sidor äfven fram till bredt gula, ej svartpunkterade.
- 4 (5). Corii inre apicalhörn med en svart rhombisk fläck. — **P. lynceus**.
- 5 (4). Corium utan fläck i inre apicalhörnet. — **P. adspersus**.
- 6 (3). Scutell helt svart.
- 7 (14). Baklår oväpnade. Framlår undertill mot spetsen med en stor tand och flere mycket små tänder, som stundom saknas.
- 8 (9). Pronoti framflik med de utbredda sidorna helt och hållet gula. — **P. quadratus**.
- 9 (8). Pronoti framflik helt och hållet svart eller blott med en ytterst fin gul sidorand.
- 10 (11). Pronoti framflik med sidoranden ytterst smalt och fint gulaktig. Membran med några små hvitaktiga fläckar vid spetsen. Framtibiernas bas rostfärgad. — **P. pini**.
- 11 (10). Pronoti framflik med sidoränderna lika färgade som disken.
- 12 (13). Den bakre gula delen af pronotum fram till tvärhuggen och icke på sidorna längre framskjuten än i midten. Membranen svart med yttersta randen hvitaktig. Ben helt svarta. — **P. phoeniceus**.

- 13(12). Den bakre gula delen af pronotum på sidorna längre framskjuten än i midten. Membranen med en tydlig hvit fläck i spetsen. — **P. vulgaris**.
- 14 (7). Baklår med en tand nära spetsen. Framlår undertill mot spetsen med en tagg och flere tydliga mindre tänder. Pronoti framflik svart utan blek rand, den svartfärgade delen med afrundade bakhörn. Antennernas andra led rödgul, tredje och fjerde svarta. — **P. Bardanae**.

1. **P. Rolandri** LINN.: svart, matt, membranen med en stor rhomboidal gul fläck vid basen.

FALL., H. Sv. 60, 20 (*Lygaeus*). STÅL, l. c. 220, 1 (*Rhy-parochromus*). THOMS., l. c. 196, 42 (*Rhyparochromus*).

Tillhör områdets södra del. Sverige: Skåne ej sällsynt, enligt THOMSON, Öland, THOMSON, Gotland, BOHEMAN.

2. **P. lynceus** FABR.: smalt oval, svart, pronoti sidor bredt, framkanten smalt, bakfliken och corium gula, dessa svart punkterade, en liten hvit fläck vid corii spetskant vidrörande yttre kanten af den rhombiska svarta fläcken; membran röckbrun med nervernas bas och några strödda småfläckar i spetsen blekare; höftpannor och en liten fläck vid yttre randen af pro- och metasterna hvitaktiga; framtibier stundom utöfver midten rostfärgade. 7—8 mm. l.

FALL., H. Sv. 52, 7 (*Lygaeus*). STÅL, l. c. 221, 3 (*Rhy-parochromus*). THOMS., l. c. 196, 42.

Tillhör endast områdets södra del. Enligt THOMSON ej sällsynt i södra Sverige: Skåne, Öland, Gotland; Norge: Sarpsborg.

3. **P. adpersus** MULS. et REV: svart, smalare och mindre än föregående, med andra antennleden mot basen och tibierna, åtminstone de främre, rostfärgade, de bakre beckröda; pronotum och scutell tecknade såsom hos föregående, men det förra mindre transverselt; hemielytra gulaktigt grå, brunpunkterade med corii spets brun, membranen rökig, hvitspräcklig. 6 $\frac{1}{2}$ mm. l.

THOMS., l. c. 196, 43 (*Rhyparochromus*).

Sällsynt i mellersta Sverige: endast funnen i Östergötland THOMSON.

4. **P. quadratus** FABR.: aflång, svart, pronotum med tre fläckar vid framkanten, sidokanterna och bakdelen, hemielytra samt fläckar på bröstet vid höfterna ljust grågula; pronotum bak-

till och hemielytra glest brunpunkterade, dessa bakom midten nära inre hörnet med svart rhombisk fläck; membran vit med nerver och en stor diskfläck brunaktiga; andra antennleden utom i spetsen och tibierna smutsigt lergula. $5\frac{1}{2}$ —6 mm. l.

BOH., Vet. Ak. Förh. 1849, p. 246. SAHLB., Mon. 55, 2 (*Rhyparochromus*). STÅL, l. c. 221, 4 (id.). THOMS., l. c. 197, 41 (id.).

Ytterst sällsynt i Sverige: funnen på Gotland af WAHLBERG, i Skåne och Småland af THOMSON. Uppgifves af F. SAHLBERG såsom förmodligen tagen äfven i södra Finland, hvilket dock torde bero på ett misstag.

5. **P. Pini** LINN.: svart, undertill något grönbronserad; pronoti bakdel och hemielytra grågula eller något rostfärgade, den förra med svart delvis sammanflytande punktur, dessa svartpunkterade med clavi inre rand och en rhombisk fläck vid corii inre hörn svarta, corii utrand grågul eller rostfärgad, icke svart; framtibiernas bas, en fläck på utsidan af höftpannorna samt bakkanten af pro- och metasternum rostfärgade. $6\frac{1}{2}$ — $8\frac{1}{2}$ mm. l.

FALL., H. Sv. 51, 6 (*Lygaeus*). SAHLB., Mon. 55, 1 (*Rhyparochromus*). STÅL, l. c. 221, 2 (id.). THOMS., l. c. 196, 40 (id.).

Allmän ända upp i Lappmarkerna.

6. **P. phoeniceus** ROSSI: mycket lik föregående, afviker genom de helt svarta benen (äfven framtibierna), genom membranen, som saknar alla fläckar, men i stället i kanten är ytterst smalt vit och slutligen genom sjelfva sidokanten af corium, som är svart och icke likfärgad med disken; färgen stöter ofta i rött. $7\frac{1}{5}$ —9 mm. l.

SIEBKE, En. Ins. Norv. I, p. 51 (*Rhyparochromus*).

Uppgifves af SIEBKE såsom funnen nära Christiania i Norge; jag har icke sett exemplaret och således icke kunnat verificera uppgiften.

7. **P. vulgaris** SCHILL.: svart, pronotum baktill, hemielytra, höftpannor och bakkanten af pro- och metasternum hvitaktigt gula; pronoti svartpunkterade gult färgade del framtill båglikt urbugtad och längre utdragen på sidorna än i midten hemielytra svartpunkterade, clavi scutellrand och en stor fläck i corii inre hörn svarta, utom denna en hvitaktig fläck ofvanom

corii spets; membran med hvit spetsfläck; andra antennledens bas, lårringar, knän, främre tibierna och tarserna, utom i sjelfva spetsen, rödgula. 7—8 mm. l.

THOMS., l. c. 196, 41 (*Rhyparochromus*).

Sällsynt i södra Sverige: Skåne, THOMSON.

8. **P. Bardanae** PREYSSL.: svart, pronotum såsom hos föregående, men bandet ofta orangegult; hemielytra orangegula eller lergula, clavus med en linie och corium med en fläck i inre spetshörnet hvita, denna senare trekantig och framtill begränsad af en svart eller brun fläck; corium med en svart linie före midten och några hvitaktiga mot basen; membran svart, i spetsen hvit; bakranden af bröstets pleura och yttre sidan af höftpannorna hvitaktiga; spetsen af första och hela andra antennleden samt benen rödgula, låren, sällan likväl de mellersta, med bred svart apicalring, som stundom upptager hela framlåren; tibia i spetsen svarta. 6 mm. l.

Pachymerus insignis BOH., Öfv. Vet. Ak. Förh. 1852, 53,

5. *Rhyparochromus pedestris* STÅL., l. c. 221, 5.¹ *Lygaeus* id. THOMS., l. c. 191, 26.

Högst sällsynt. Funnen endast i Skåne, SUNDEVALL.

Gruppen Gonianotaria STÅL.

Släktöfversigt:

1 (2). Rostrum nående till mesosterni spets. Antennknölar med spetsen tämligen smal, icke framskjutande. Pronotum framtill urbugtad, dess sidor framtill tydligt rundade. — EMBLETHIS.

¹ STÅL har sedermera identifierat denna art med *P. caffer* THUNB., men THUNBERG beskriver benen hos sin art (från Goda Höpps udden) såsom helt svarta. I södra Europa (t. ex. på Corsica) förekommer visserligen en varietet (var. *funerea* PUT.) med svarta ben, men äfven med svarta antenner, under det THUNBERG beskriver antennerna såsom »basi rufescentes». Identifikationen med THUNBERGS år 1784 i *Novae spec. ins.* p. 59 beskrifna art från södra Afrika synes derföre icke nog säker, för att kunna definitivt antagas. Den ofvan anförda europeiska arten beskrives emellertid särdeles omständigt af PREYSSLER i en af senare författare förbisedd uppsats »Verzeichniss und Beschreibung minder bekannten Insecten», införd i MAYERS Samml. phys. Aufsätze, I (p. 102), och afbildas utmärkt väl i fig. 14, under namn af *Cimex Bardanae*, hvilken benämning såsom den tidigaste vissa enligt vår åsigt bör bibehållas.

- 2 (1). Rostrum nående blott till mesosterni midt. Antennknölar i spetsen bredt afstöta med uthörnet framskjutande. Pronotum i spetsen nästan tvärhuggen, dess sidor nästan raka, fram till lindrigt afrundade. — GONIANOTUS.

EMBLETHIS FIEB.

I. **E. Verbasci** FABR.: nästan oval, gråaktigt gul, svartpunkterad, punkterna här och der samflytande till små fläckar på hemielytra och den bredt utvidgade, icke hårdbräddade sidokanten af pronotum; membran grå med små hvita fläckar, ofta hvitkantad; bröst svart, fläckar vid höfterna, bakranden af pro-, meso- och metapleura, prosterni utvidgade sidokant och ett streck innanför denna grå- eller rostfärgade; buk rostfärgad, abdomens sidokant svart- och vitbrokig; framlår undertill med sex och baklår med omkring tre större taggar. 6—6½ mm. l.

Lygaeus pilifrons ZETT., Vet. Ak. Handl. 1819, 71, 21. *Gonianotus* id. STÅL, l. c. 222, 1. *Emblethis* id. THOMS., l. c. 195, 37.

Sällsynt på sandmarker i Sverige och funnen endast i Skåne samt på Öland och Gotland.

GONIANOTUS FIEB.

I. **G. marginepunctatus** WOLFF: aflångt oval, gulgrå, tät brunpunkterad, punkterna sammanflytande till små fläckar på pronoti och isynnerhet hemielytrernas utvidgade sidokanter; membran hvitaktig, oftast med nervernas mellanrum något rökiga och med små hvita fläckar; kropp undertill svartaktig, bröstet med bakranden af pro-, meso- och meta-pleura samt fläckar vid höftpannorna gulaktiga; buk bakom midten mer eller mindre rostfärgad, sidokanten ofläckad (♂) eller blek-linierad (♀). 5—5½ mm. l.

STÅL, l. c. 222, 2. THOMS., l. c. 195, 38. *Lygaeus littoralis* ZETT., Vet. Ak. Handl. 1819, 72, 22. *Rhyparochromus marginatus* DAHLB., Vet. Ak. Handl. 1850, p. 218.

På sandiga lokaler under *Thymus serpyllum* etc. Sverige: Skåne, Öland, Gotland, Bohuslän; Finland: blott en gång vid Kexholm i södra Karelen af J. M. AF TENGSTROM och J. SAHLBERG.

Underfam. 8. Heterogastrina STÅL.

Släktöfversigt:

Kropp aflång. Pronoti sidor otydligt kantade. Framlår undertill mot spetsen med en tagg. — HETEROGASTER.

HETEROGASTER SCHILL.

I. **H. Urticae** FABR.: svart, grönaktigt bronserad, glänsande, långhårig, starkt punkterad; pronotum med en transversel basalfäck, scutellens yttersta spets, fläckar på connexivum och hemielytra grågula, dessa brunpunkterade och med några små bruna fläckar, membran glasfärgad, vanligen med två små svartaktiga midtelfäckar; bukens midt hos honan rostfärgad; antennernas tre sista leder och rostri midt gulaktiga; höfter, baklårens bas och två ringar på tibier och tarser halmgula eller rostgula. 6—7 mm. l.

FALL., H. Sv. 49, 2 (*Lygaeus*). SAHLB., Mon. 52, 1 (*Heterogaster*). STÅL, l. c. 223, 1 (*Phygadicus*). THOMS., l. c. 185, 10.

På *Urtica*. Sverige allmän: Skåne—Gotland—Bohuslän—Stockholm, sällsynt i Lappland; Finland sällsynt: Åland, egentliga Finland och Nyland.

Underfam. 9. Pyrrhocorina STÅL.

Släktöfversigt:

Rostri första led af hufvudets längd. Corii apicalrand afrundad. — PYRRHOCORIS.

PYRRHOCORIS FALL.

I. **P. apterus** LINN.: röd, hufvud, antenner, rostrum och ben, pronoti midt, scutell, clavus och membran samt två fläckar på corium, en större i diskens midt och en mindre nära basen mellan clavus och utkanten, äfvensom abdomens rygg och buk svarta, connexivum rödt; bröst svart med höftpahnor och pleuras kanter röda; membran oftast förkortad.

LINN., Syst. Nat. 2. 727. 78. (*Cimex*). *Pyrrhocoris cal-mariensis* FALL., H. Sv. 45, 1.

Vid trädrötter, särdeles vid rötterna af gamla lindar; enligt LINNÉ och andra äfven på *Malva sylvestris* i södra Sverige: Skåne, Gotland, Öland, Kalmar.

Fam. IV. ARADIDÆ.

Kropp oval eller aflångt oval, ofvan och undertill tillplattad, med fast chitinskelett. Hufvud horisontelt med en trubbig förlängning emellan antennerna och ett starkt horisontelt taggligt utskott på vardera sidan, vid hvilkens inre rand antennen är fastad. Ögon utstående. Punktögon inga. Antenner fyra-ledade, starka. Rostrum tre-ledadt, upptaget i en ränna på hufvudet (bildad af de korta rostral-loberna) och på prosternum. Hemelytra oftast utvecklade, sammansatta af clavus, corium och membran. Abdomen ofta utvidgad och utskjutande öfver hemelytrenas sidoränder. Fötter korta, höfter små, de främre insänkta i prosterni disk. Tarser två-ledade. Mestadels svart- eller brunaktiga, opaka arter, som lefva under trädens bark eller på trädsvampar.

Släktöfversigt:

- 1 (2). Rostrum gående utöfver hufvudet och åtminstone uppnående främsta höfterna eller räckande utöfver dem. Pronotum med fyra långsgående kölar. Scutell triangulär med tillbakavikna sidoränder. Hemelytra med ribblikk upphöjda nerver. Membran med tre eller fyra oregelbundna och anastomoserande nerver. — ARADUS.
- 2 (1). Rostrum mycket kort och helt och hållet doldt i hufvudets fåra. Scutell rundad i spetsen. Clavus och corium korta, membran stor, utan nerver. — ANEURUS.

ARADUS FABR.

Artöfversigt.

- 1 (6). Antennernas andra led föga längre än den tredje.
- 2 (3). Antenner knapt längre än hufvudet. — *A. cinnamomeus*.
- 3 (2). Antenner tydligt längre än hufvudet.
- 4 (5). Pronoti framhorn med en stor, till midten af sidorna räckande hvit fläck. — *A. depressus*.
- 5 (4). Pronotum helt och hållet svart. — *A. erosus*.
- 6 (1). Andra antennleden betydligt längre än den tredje.
- 7(10). Andra antennleden kortare än de två sista tillsammans. Ben med ljusa ringar.

- 8 (9). Tredje antennleden tjockare än den andra. Pronotum vid midten nästan bredare än hemielytra vid basen. — **A. brevicollis.**
- 9 (8). Tredje antennleden lika tjock som den andra. Pronotum vid midten litet smalare än hemielytra vid basen. — **A. dilatatus.**
- 10 (7). Andra antennleden lika lång eller längre än de två sista tillsammans.
- 11(20). Andra antennleden cylindrisk, blott i sjelfva spetsen litet tjockare.
- 12(17). Antenner ganska kraftiga. Hufvud med liten och oftast otydlig tuberkel invid hvardera ögat.
- 13(14). Hufvudets sidoutsnitt med en liten tand i utranden. Pronoti sidoränder fintandade. — **A. crassicornis.**
- 14(13). Hufvudets sidoutsnitt oväpnadt. Pronoti sidoränder isynnerhet fram till groftandade.
- 15(16). Scutell smal med räta sidor och merendels bredt gul spets. — **A. betulinus.**
- 16(15). Scutell bred med båg böjda sidor och yttersta scutellspetsen rostgul. — **A. corticalis.**
- 17(12). Antenner fina med tredje ledens spets ofta hvitaktig. Hufvud med stor, stark tand i närheten af hvardera ögat. Pronoti sidoränder mycket groftandade.
- 18(19). Andra antennleden knapt längre än de två sista tillsammans, ytterst fint, regelbundet och likfärgadt kornig; tredje och fjerde leden lika långa. — **A. varius.**
- 19(18). Andra antennleden ganska tydligt längre än de två sista tillsammans, jämte benen med större, strödda hvita korn; fjerde leden längre än den tredje. — **A. betulae.**
- 20(11). Andra antennleden mot basen tydligt afsmalnande eller hopsnörd.
- 21(32). Hemielytra med utranden vid basen mer eller mindre utvidgad.
- 22(25). Tredje antennleden hvit.
- 23(24). Tredje antennleden längre än de två sista tillsammans, mot basen tämligen lindrigt och likformigt afsmalnande. Pronoti sidoränder tandade. — **A. anisotomus.**
- 24(23). Tredje antennleden lika lång som de två sista tillsammans, i tredje basaldelen hopsnörd. Pronoti sidoränder hela, särdeles fram till tillbakavikna. — **A. signaticornis.**
- 25(22). Tredje antennleden svart. Pronoti sidoränder fint crenulerade.
- 26(29). Corium och clavus enfärgadt svartaktiga. Rostrum nående till midten af främsta höftpannorna.
- 27(28). Tredje antennleden omkring en fjerdedel kortare än den andra. Pronoti sidoränder mot basen afrundade. — **A. moestus.**
- 28(27). Tredje antennleden omkring $\frac{3}{7}$ kortare än den andra. Pronotum smalt, föga utvidgad i midten med sidoränderna nedom midten nästan parallela. — **A. angusticollis.**
- 29(26). Corium på den utom kroppens sidor skjutande delen med en blekare eller smutshvit fläck. Rostrum nående litet ut öfver pronoti spets.
- 30(31). Andra antennleden längre än de två sista tillsammans och nästan längre än hufvudet. — **A. crenaticollis.**

- 31(30). Andra antennleden lika lång som de två sista tillsammans och nästan $\frac{3}{4}$, kortare än hufvudet. — **A. bimaculatus**.
 32(21). Hemielytra med utranden rak. Pronoti sidor fint crenulerade.
 33(34). Antenner fina, helt och hållet svartaktiga. — **A. laeviusculus**.
 34(33). Antenner gröfre med tredje och oftast äfven andra ledens spetsar hvitaktiga. — **A. lugubris**.

1. **A. cinnamomeus** PANZ.: helt och hållet rostfärgad; antenner mycket korta, starka, sista leden brun; hufvud framtill utan tand i närheten af ögonen; rostrum uppnående prosterni spets; pronoti sidor trubbigt vinkliga, ytterst fint crenulerade, körlarne svaga, framtill utplånade; scutell baktill urhålkad och på tvären skrynklig; hemielytra hos hanen strax bakom basen starkt afsmalnande med membranen i spetsen skifformigt utvidgad, hos honan föga afsmalnande med stor hvitaktig membran, men oftast förkortade, blott litet längre än scutellen, starkt inåt afsneddade, utan membran. ♂ $3\frac{1}{2}$, ♀ 5 mm. l.

REUT., Öfv. Vet. Ak. Förh. 1872, N:o 5, p. 49, 1.

På barren af *Pinus sylvestris*. Sverige: Upland, PAYKULL, Gotland, BOHEMAN, Öland och Skåne, THOMSON; Finland: norra och ryska Karelen, J. SAHLBERG.

2. **A. depressus** FABR.: svartbrun, hvitt och rostfärgadt skäckig; antenner starka, första leden rostbrun, den andra afsmalnande mot basen; rostrum nående endast till framhöfterna; hufvud framtill på hvardera sidan med en hvass tand nära ögats spets; pronotum med stor hvit fläck vid framhörnet, detta utstående, sidorna tandade, basen föga urnupen, kölar mycket tydliga; scutell starkt urhålkad; hemielytra vid basen utvidgade och bredare än pronotum, hvitaktiga och mot spetsen och sidorna tätt brunfläckiga, membran brun med hvita nerver och fläckar; ben smutsigt hvitaktiga, låren med två bruna ringar, tibier oftast i basen och midten brunaktiga. 5—6 mm. l.

FALL., Hem. Sv., 138, 7. SAHLB., Mon. 144, 11. REUT., l. c. 50, 2.

Här och der, särdeles på svedjebackar. Sverige: Skåne—Öland—Bohuslän—Upland; Norge: Alten; Finland: Åbotrakten—Karelen—södra Österbotten.

3. **A. erosus** FALL.: helt och hållet svartaktig med rostbruna ben och yttersta spetshörnen af abdominalsegmenten bleka; antenner starka; hufvud med ytterst liten, otydlig tuberkel i när-

heten af ögat, men med en liten tand i utkanten af sido-utskottet; pronotum knapt dubbelt så bredt som långt med de trasigt och oregelbundet tandade sidorna starkt afsmalnande mot spetsen, framhörnen nästan tandformigt framstående, basen urbugtad, de midtersta kölarne baktill något divergerande och derstädes svagare; scutell aflångt triangulär, med uppvikna kanter och en fin längs-köl i disken; hemielytra med sidoranden vid basen föga utvidgad, men starkt tillbakaböjd. $6\frac{3}{4}$ mm. l.

FALL., H. Sv. 137, 5. SAHLB., Mon. 143, 10. REUT., l. c. 51, 3.

Högst sällsynt. Sverige: Vestergötland, GYLLENHAL; Finland: Satakunta (Yläne), C. SAHLBERG.

4. **A. brevicollis** FALL.: svartaktig, abdominalsegmentens spetshörn, stigmata, höfter samt en ring vid basen och spetsen af tibierna hvitgula; antenner starka, tjockast i spetsen af tredje leden; hufvud med trubbig, liten tand i närheten af ögat; rostrum nående litet utöfver prosternum; pronotum med sidorna i midten starkt utvidgade, nästan vinkligt afrundade, bredare än hemielytrernas bas, sidoränderna framtill med glesa stora tänder, basen ganska djupt urbugtad, kölarne tämligen svaga, nästan parallela; scutell med tillbakaböjda ränder, mot basen convex; hemielytra vid basen lindrigt utvidgade, men i kanten starkt tillbakaböjda. ♂ 8, ♀ $9\frac{3}{4}$ mm. l.

FALL., H. Sv. 137, 4. SAHLB., Mon., 143, 9. REUT., l. c. 52, 4.

Sällsynt under barken af barrträd. Sverige: Westergötland, GYLLENHAL och BOHEMAN, Småland, THOMSON; Norges fjälltrakter, BOHEMAN; Finland: Hangö, TILLJANDER, Åbo, SAHLBERG och FÖRF., Satakunta J. SAHLBERG, Vasa, F. D. WASASTJERNA.

5. **A. dilatatus** LÉON DUF.: brunaktig eller isynnerhet på abdomen gulaktigt brun, brunskäckig; ben bruna med en ring före lårens spets och två ringar på tibierna, nedanför basen och ofvanför spetsen, bleka; antenner rostbruna, måttligt starka; hufvud med en trubbig men stark tand nära ögat; pronotum med sidorna något framom midten nästan rätvinkligt starkt utvidgade, ränderna framtill med stora tänder, baktill svagare tandade, kölar starka och tjocka, basen bredt urbugtad; scutell tillspetsad, urhålkad, i midten af disken nästan kölformigt upphöjd; corium

vid basen starkt utvidgad; abdomen nedom midten starkt utvidgad, i kanterna brunfläckig. ♂ 8, ♀ 10 mm. l.

REUT., l. c., 52, 5. *Aradus annulipes* BOH., Öfv. Vet. Ak. Förh. 1852, 25, 36.

Under och på barken af bok här och der i Skåne, först funnen af BOHEMAN och SUNDEVALL.

6. **A. crassicornis** BOH.: rostrum, pronotum och bröst något rödaktiga, hemielytrernas ribbor blodröda; scutellspetsen och abdominalsegmentens spetshörn blekt gulaktiga; hufvudet med en mycket trubbig knöl nära ögat, sidoprocessen i utkanten med en liten tand; pronoti sidor i midten afrundade, fint tandade, basen tämligen djupt urbugtad, kölarne nästan parallela; scutell aflångt triangulär, disken nästan platt, kanterna starkt upphöjda; hemielytra vid basen måttligt utvidgade; tibier i spetsen bleka.

BOH., Öfv. Vet. Ak. Förh. 1852, 26, 37. REUT., l. c. 55, 8.

Blott en hane funnen i Westergötland af SCHÖNHERR.

7. **A. betulinus** FALL.: till struktur, färg och teckning snarlik följande, dock äro de bleka teckningarna mindre utvidgade, blott scutellens spets är vanligen bredare gul; afviker isynnerhet genom den smalare, rät-sidiga scutellen; rostrum uppstående spetsen af framhäfterna; hufvudet med en liten, men tydlig tand nära ögat; pronotum med bågigt afrundade sidor, hvilkas ränder särdeles framtill äro tandade, basen tämligen djupt urbugtad, sido-kölarne något divergerande mot basen; hemielytra vid basen såsom hos följande. ♂ 7, ♀ 9 mm. l.

FALL., H. Sv. 135, 1. SAHLB., Mon. Geoc. 142, 7. REUT., l. c. 53, 6.

Sällsynt på björksvampar. Sverige: Gotland, Småland, Westergötland, Östergötland, Wermland, Dalarne; Finland: Åbo, Satakunta, Tavastland och Österbotten, ända upp i Kuusamo.

8. **A. corticalis** LINN.: brunaktigt svart eller svartbrun, undertill stundom rostfärgad, pronoti ränder rundt om bakhörnen samt hemielytrernas bas smutsigt grågulaktiga, scutellens yttersta spets och abdominalsegmentens spetshörn (dessa bredt) rostfärgade; ben mörkt rostfärgade med höfterna samt lårens och tibiernas spetsar bleka; antenner måttligt starka, svarta; hufvud med utplånad tand nära ögat; rostrum nående till prosterni spets; pro-

noti sidor bågigt afrundade, framtill med starka tänder, framhörn icke framstående, bas starkt urbugtad, kölar nästan parallela; scutell bred med bågiga sidor och i midten convex disk; hemielytra vid basen tämligen starkt utvidgade. ♂ $6-6\frac{1}{2}$, ♀ $7\frac{3}{4}-8$ mm. l.

FALL., H. Sv. 136, 2. ZETT., Ins. Lapp. 270, 2. SAHLB., Mon. 142, 8. REUT., l. c. 54, 7.

På *Polyporus pinicola* ej sällsynt. Sverige: Skåne ända upp till södra Lappland; Norge: Kongshavn, Baekkelaget, Hallingdal, Solör, Gudbrandsdalen; Finland: Åbo—Karelen—Södra Österbotten.

9. **A. varius** FABR.: aflångt äggrund, rostgul, brokig med blekare och starkare rostfärgade teckningar, yttersta spetsen af andra antennleden och tredje spetsdelen af den tredje hvitaktiga; antenner tämligen fina; rostrum nående nästan till mesosterni midt; hufvud med stark tand invid hvardera ögat, sidoutskotten med en tand vid basen af utranden; pronoti sidor i midten starkt afrundadt utvidgade, blekt genomskinande, ränderna med stora tänder, basen urbugtad, kölarne ganska starka, nästan parallela; scutellens spets blek; hemielytra måttligt utvidgade vid basen med sidoranden hel, icke crenulerad. ♂ $6\frac{1}{2}$, ♀ $8\frac{1}{4}$ mm.

FALL., Hem. Sv. 138, 6. SAHLB., Mon. 138, 2. REUT., l. c. 57, 10.

Sällsynt på *Betula alba*. Sverige: Östergötland, Westergötland, Stockholm; Norge: Österdalen; Finland: nära Åbo, FÖRF., Satakunta, SAHLBERG, Nyland, BERGROTH.

10. **A. Betulae** LINN.: gråaktigt gulbrun och svartspräcklig, hufvud, antenner, rostrum, framdelen af pronoti disk, låren och kroppens undre sida (förutom connexivum) brunsvarta; hanen aflångt äggrund, honan elliptisk; antennernas andra led och benen hvitkorniga, tredje antennleden stundom mot spetsen hvitaktig; rostrum nående nedom mesosterni midt; hufvud långt med svullen mellanlob, sidoutskotten med en tand vid basen af utranden, en stor, tagglik, spetsig tand vid hvardera ögat; pronotum såsom hos föregående, men med mindre starkt (icke vinkligt) afrundade sidor och mot basen divergerande kölar; scutell med

uppvikna ränder och midtelköl; hemielytra vid basen utvidgade med sidoranden groft crenulerad. ♂ 7, ♀ $9\frac{3}{4}$ mm. l.

FALL., Hem. Svec. 136, 3. ZETT., Ins. Lapp., 270, 3. SAHLB., Mon. 138, 1. REUT., l. c. 56, 9.

Allmän på stammar af *Betula alba*, isynnerhet vid och på fnöskesvampar. Sverige: Skåne—Söderbotten; Norge: ända upp i Finmarken; Finland: hittills nordligast i Kuusamo.

11. **A. anisotomus** PUT.: svart, de tämligen starka antennernas tredje led hvit, i yttersta basen brunaktig, abdominalsegmentens bakhörn och tibierna vid basen och spetsen smutsigt blekt rostgulaktiga, benen för öfrigt rostbruna; andra antennleden tämligen lindrigt afsmalnande mot basen; rostrum uppnående midten af mesosternum; hufvud långt med stor hvass tand nära hvardera ögat; pronotum starkt transverselt, i midten starkt nästan vinkligt utvidgadt med tandade sidoränder, basen djupt urbugtad, kölar svaga, sidokölarne mot basen något divergerande; scutell med föga uppböjda ränder och i midten convex disk; hemielytra vid basen tämligen starkt utvidgade och i randen fint crenulerande. ♂ $8\frac{1}{2}$ mm. l.

Aradus annulicornis F. SAHLB., Mon. 140, 4. REUT., l. c. 60, 15. (nec FABR., FIEB.).

Sällsynt under bark af *Pinus sylvestris*. Funnen i Finland endast i Satakunta (Yläne) af SAHLBERG. Något exemplar från Skandinavien känner jag icke och FALLÉNS var. β af *A. betulae*, under hvilken han citerar *A. annulicornis* FABR., kan ej med säkerhet identifieras med ofvanstående art.

12. **A. signaticornis** F. SAHLB.: svart, antennernas tredje led helt och hållet krithvit, ben mörkt rostfärgade, abdomen utan randfläckar; antenner tämligen starka med andra leden hopsnörd mot basen; hufvud med en otydlig liten knöl nära hvardera ögat; pronotum starkt transverselt, sidorna före midten afrundade under nästan rät vinkel, ränderna hela, isynnerhet fram till tillbakaböjda, framhörnerna med en spetsig framåt stående tand, kölar nästan parallela, sidokölarne i främre hälften utplånade, scutell med bred bas, aflångt triangulär med starkt uppböjda ränder, disken mot spetsen tvärskrjnklig; hemielytra vid basen lindrigt utvidgade. ♀ $6\frac{3}{4}$ mm. l.

F. SAHLB., Mon. 141, 5. REUT., l. c. 61, 16.

Högst sällsynt i Finland: Satakunta (Yläne), C. SAHLBERG, Ladoga Kårelen (Pärkkälä), J. SAHLBERG.

13. **A. moestus** REUT.: svart, tibier i midten stötande i beckbrunt; abdominalsegmentens spetshörn lergula; antennernas andra led småningom starkt afsmalnande mot den knöligt uppsvulna basen, tredje leden omkring $\frac{1}{4}$ kortare än den andra; hufvud bakom de starkt utstående ögonen starkt och långt hopsnördt samt i kanten urbugtadt, med en stor hvass tand nära hvardera ögat, sido-utskottet spetsigt, längre än ögats diameter, i utkanten oväpnadt, inkanten i midten bugtigt utvidgad; pronotum mer än dubbelt så bredt som långt, sidorna i midten rundadt utvidgade, före framhörnen urbugtade, öfverallt fint crenulerade, äfven mot basen tydligt afsmalnande; scutell aflångt triangulär, tillspetsad, kanterna starkt uppböjda, i midten lindrigt ur-

(Forts.)

OM CIDARIA OLIVATA W. V.

AF

K. FR. THEDENIUS.

Min vän, regementsläkaren, doktor C. H. NERÉN, sände mig under sistlidne Februari ett exemplar af ofvannämnda fjäril, hvilket han under sina ifriga forskningar efter insekter i sin hemort, Skeningetrakten, funnit under förra sommaren. Jag förevisade detsamma vid Entomologiska Föreningens sammanträde i Mars, eftersom ingen uppgift hittills varit i tryck lemnad om, att denna *Cidaria* förr blifvit funnen i Sverige. Hon synes vara ganska sällsynt i vårt land. Åtminstone undgår hon lätt uppmärksamheten, hvilket kan bero derpå, att hon sätter sig att hvila på trädstam-